

Gostujuæa kolumna Lamije Tanoviæ: Zašto uèiti cijeli život?

Profesorica Prirodno-matematièkog fakulteta u Sarajevu, Lamija Tanoviæ, za naš portal (sa-x) napisala je gostujuæu kolumnu, èime se serijal ovih kolumni nastavlja. Cijenjena profesorica i predsjednica Liberalno demokratske stranke BiH osvrnula sa na pitanja važnosti nauke i cjeloživotnog obrazovanja.

Piše: prof. Lamija Tanoviæ

Ubrzani nauèno-tehnološki razvoj u svijetu permanentno proizvodi nova znanja. Ta proizvodnja novoga znanja neprestano se ubrzava pa ono zato sve brže zastarijeva. Životni vijek veæine struènih znanja, tokom kojeg su ona korisna organizacijama, iznosi najviše 4 do 5 godina i neprestano se skraæuje.

Dakle, glavni razlog nastanka i primjene koncepcije cjeloživotnog obrazovanja, odnosno uèenja, jesu sve brže tehnološke i društvene promjene zbog kojih postojeæe znanje, vještine, vrijednosti, stavovi i navike sve brže zastarijevaju. Kolièina potrebnog znanja postala je tako prevelika da bi se mogla nauèiti u toku godina školovanja. Zbog toga je potrebno uèiti èitav život, a ne samo u djetinjstvu i mladosti.

Buduæi da se uèiti mora èitav život, ali se èitav život ne može iæi u školu, obrazovanje i odgoj se u odrasloj dobi neæe odvijati u školi, veæ u neškolskim organizacijama, odnosno tamo gdje odrasla osoba radi i živi.

Do sedamdesetih godina prošlog vijeka nedostatak znanja tj. kriza obrazovanja nastojala se riješiti produžavanjem i intenzifikacijom školovanja. Neuspjesi i na tome utemeljena reforma te enorman porast troškova za školovanje, doveli su u međunarodnim organizacijama koje se bave obrazovanjem (UNESCO, OECD, ILO, Evropska komisija) do formulisanja koncepta "cjeloživotnog obrazovanja".

Šta radi Evropa?

Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj OECD je 1996. godine, u nastojanju da ubrza razvoj društva koje uèi, predložila integrativnu strategiju koja se temelji na cjeloživotnom uèenju. Tu istu 1996. godinu Evropski je parlament proglasio Evropskom godinom cjeloživotnog uèenja. Tim povodom, Evropska komisija je objavila Bijelu knjigu o obrazovanju - Prema društvu koje uèi. U njoj su izloženi osnovni postulati i naèela cjeloživotnog uèenja, kao uèenja kojim se trajno obnavljaju sposobnosti potrebne èovjeku za ravnopravno sudjelovanje u kompetitivnom društvu.

Danas, nakon deset godina implementacije ovog koncepta smatra se da æe zemlje i organizacije koje ne usvoje koncept cjeloživotnog obrazovanja, biti razvojno marginalizirane. Èinjenica je da se veæ oko 50% obrazovanja odvija izvan škole, a oko 75% uèenja èak izvan obrazovanja.

Cjeloživotno uèenje je jedan od najvažnijih uslova postavljenih pred sve Zemlje èlanice Bolonjskog procesa. Prihvatajuæi obavezu reformiranja visokoškolskog obrazovanja, univerzitetske ustanove su takoðer preuzele odgovornost za postizanje kvalitetnih sistematskih procesa uspostavljanja i razvijanja cjeloživotnog uèenja.

Brze i stalne promjene u tehnologiji zahtijevaju neodložno restrukturiranje visokoškolskog obrazovanja kako bi se išlo u korak sa svjetskim trendovima i pružala najsavremenija edukacija o novim tehnikama i metodama. „Svježe” informacije su od krucijalnog znaèaja za ekonomski razvoj jedne zemlje, naroèito u zemljama u razvoju. Cjeloživotno uèenje predstavlja instrument za zadovoljavanje ovih potreba.

Šta se dešava u BiH?

Cjeloživotno uèenje je posebno važno za nas u BiH. Zašto? Zato što smo mi u BiH vrlo slabo obrazovani, zato što je obrazovanje u BiH „zapuštena oblast“ i u posljednjih 15 godina mu se nije poklanjala odgovarajuæa pažnja.

Razlozi za marginaliziranje obrazovanja u našem društvu su mnogobrojni: rat, poslijeratna ekstravagantna državna struktura koja obrazovanje daje u ruke 14 ministarstava, odliv kadrova, neadekvatno finansiranje.

Kroz sve to dobili smo generacije sa vrlo oskudnim znanjem, punim praznina i nespremnim da se uhvate u koštac sa izazovima društva znanja.

Da smo zaista loše obrazovani Evropljani govore mnoge èinjenice kao što su najveæi procenat nepismenih u Evropi (oko 20%), velika apstinencija od pohađanja èak i obaveznog osnovnog obrazovanja, naroèito u ruralnim podruèjima i naroèito ženske djece, mali procenat prelaznika iz osnovne u srednju školu, mali procenat od starosne generacije koja upisuje fakultete (izmeðu 13 i 15%, dok je prosjek u EU preko 50%, a u SAD èak 81%).

Kako je moguæe popraviti ovu tužnu sliku bh. obrazovanja? Na više naèina, a djelimièno i cjeloživotnim uèenjem. Tako omoguæujemo onima koji su nešto propustili da to naknadno nauèe, ali ne tako da ih vratimo u standardnu osnovnu školu, nego da ih naknadno u sistemu efikasne obuke prilagoðene njihovom dobu, obuèimo.

Pored toga, cjeloživotno uèenje je izvanredan metod obuèavanja za potrebe tržišta rada. Višak i manjak kadrova u raznim oblastima privrede najbolje se reguliše putem dodatnog, intenzivnog obrazovanja koje je dio cjeloživotnog obrazovanja.

Ovdje je od presudnog znaèaja uloga civilnog društva, uloga nevladinog sektora. Međutim, civilno društvo bez podrške države nije efikasno pa se zato i ovdje, kao uostalom i u mnogim drugim sektorima funkcionisanja društva, nameæe potreba za dobro organizovanom, snažnom i efikasnom državom što Bosna i Hercegovina, nakon Dejtona, uopæe nije.

(sa-x)

Odgovor:Cjeloživotno obrazovanje

Post yale70 - 27.04.08 00:33

E SAD JA VIDIM DA MOM JARANU ZEKU NIJE LAHKO HAHAHAHAHAAH.

Odgovor:Cjeloživotno obrazovanje

Post Mely - 28.04.08 20:08

Yale70, jel to opet neka gorazdanska solidarnost???:) , bas vas je fino citati...:)

Znas kako, pa interesuju me ovakve stvari... Ali ne samo to, prof. Lamija Tanovic je bila ambasador u dk, neke koliko se sjećam '94 '95... imala sam priliku da je licno upoznam, i djeluje jako prijatno... Ma i nebitno, ali sam intervju ima kvaliteta, i drago mi je da napokon neko razmislija o buducnosti, jednim jako bitnim putem napretka ove drzave, a to je obrazovanje, ali mi smo narod koji se vise zamara sa proslocu, cist primjerak na ovom forumu, tema Tito...
Pozz

Odgovor:Cjeloživotno obrazovanje

Post yale70 - 28.04.08 20:31

Mely napisao:

Yale70, jel to opet neka gorazdanska solidarnost???:) , bas vas je fino citati...:)

Znas kako, pa interesuju me ovakve stvari... Ali ne samo to, prof. Lamija Tanovic je bila ambasador u dk, neke koliko se sjećam '94 '95... imala sam priliku da je licno upoznam, i djeluje jako prijatno... Ma i nebitno, ali sam intervju ima kvaliteta, i drago mi je da napokon neko razmislija o buducnosti, jednim jako bitnim putem napretka ove drzave, a to je obrazovanje, ali mi smo narod koji se vise zamara sa proslocu, cist primjerak na ovom forumu, tema Tito...
Pozz

:laugh: Meli ta ambasadorica tj profesorica Lamija Tanovic je teski kriminalac,sama cinjenica da je bila ambasadorica `94-`95 govori da nije mogla u to doba biti cistih rukica.ovu informaciju ti dajem iz pouzdanih izvora jer sam i ja imao nekoga koji je sticajem okolnosti obavljao neku funkciju u konzulatima BiH.Ali otom potom necu da ti kvarim temu hahahahahah.

Odgovor:Cjeloživotno obrazovanje

Post JosipBrozTITO - 28.04.08 21:44

Tema Tito jest zamarajuca za tebe i onog pontusa iz razloga sto vam je neko nabacio "ulare"na glavu.Gospoja Tanovic nije nista novo izjavila sto se obrazovanja tice,tj samo sa dobro obrazovnim kriminalcima u Evropu. Titov lik i djelo su unistili ljudi koji su doveli do svega ovoga,tj kriminalci koji su profitirali nakon njegove smrti. Po Titovom ucenju u Evropu BiH moze samo uci ako se udruze narodi koji zive u istoj,a ne te teorije koje vi izmisljate,samo muslimani ili samo srbi ili hrvati.Dalje,sto se Tita tice,treba se vratiti u proslost ali ne kao ovi pojedinci sto

stavljaju slike svojih predaka i dice se sa njima.

Neznam da li je to slucajno da se u Sarajevu pred stavljanje potpisa za Evropsko pridruzivanje odrzava izlozba pod nazivom "TITO JE OPET SA NAMA".

O obrazovanju i Evropi,bas sam juce nesta slusao na dnevniku izjave nekih istaknutih profesora,naucnika i ucenjaka i sve se svelo na jedno,a to je da se omladina pogresno obrazuje.

Neznam pratis li ove izbore u Srbiji,pominjem ovo iz razloga da kazem kako se jedan obrazovan kriminalac predstavlja omladini,pogresno obrazovanoj omladini od strane njegovih ljudi,a ovo je ista slika i u Bosni,,,,,,,,Boris Tadic,,,,,,,,,"dacemo vam 500 stipendija da zavrsite fakultete u zemljama koje vi odredite,samo pod jednim uslovom,kad zavrsite da se zaposlite negdje u Srbiji".

Sve bi bilo u redu da omladina zna da svaka zemlja koja udje u EU,od EU dobije sva ta sredstva za obrazovanje mladih,mozda i za veci broj od 500.

=====

Odgovor:Cjelozivotno obrazovanje

Post Mely - 29.04.08 08:57

Yale70, samo ti pisi, a to za kriminal mi nije poznato, ali ja vecinom samo vjerujem ono sto vidim svojim ocima i cujem svojim usima, ostalo su samo price...

Tito, pogresno si me shvatio, ja nemam nista protiv Tita,ni protiv tog vremena. Navela sam temu jer je cist primjer kako se zamaramo prosloscu, a to su i pokazale i 90´te. Ovdje nije tema Tito, ali posto vec pisem o tome, preporucila bih ti da posjetis kafic Tito, na Malti u sa, to je vrijedno dozivjeti za one kojima to vrijeme nesto znaci...

=====